

A Magyar Demokrata Fórum január 30-án, több mint 500 résztvevővel összejövetelt rendezett a budapesti Jurta Színházban, ahol a parlamenti demokráciának, az Országgyűlés szerepének és az alkotmány korszerűsítésének kérdéseit tűzték napirendre. A tanácskozás és a vita összegezéseként a résztvevők közös „Állásfoglalás”-t fogadtak el, amelyet eljuttattak a magyar sajtóhoz, kifejezve azt az óhajukat, hogy az Állásfoglalás a hivatalos hazai nyilvánosságban jelenjék meg. A Fórum úgy határozott, hogy az Állásfoglalás közzétételét egy hét elteltével szabadítja fel más hírközlő szervek részére.

Az alábbiakban közzétesszük a Magyar Demokrata Fórum január 30-i tanácskozásán elfogadott Állásfoglalás teljes szövegét.

A Lakiteleken 1987. szeptember 27-én megalakult Magyar Demokrata Fórum 1988. január 30-án Budapesten tartotta összejövetelét. A Fórum résztvevői azért gyűltek össze, hogy eszmecserét folytassanak a képviselői demokráciáról, különös tekintettel az Országgyűlésre. A résztvevők a tanácskozás és a vita alapján az alábbi nyilatkozat közzétételéről döntöttek:

Társadalmunkban súlyos politikai válság van. A feszültségek növekedése elkerülhetetlen a szocializmus rendszerének mélyreható reformja nélkül. A demokrácia intézményes feltételei és garanciái nélkül nincs társadalmi fejlődés, nincs nemzeti kibontakozás, nem érvényesülhetnek az állampolgári, a személyiségi jogok, a politikai, vallási és etnikai kisebbségek jogai, nincs biztosítéka az erkölcsi, szellemi értékek gyarapodásának és közkinccsé tételének és a gazdasági fejlődésnek. Ezért fel kell számolni az ellenőrizhetetlen hatalmi monopóliumokat és annak lehetőségét, hogy bármely szervezet vagy személy az alkotmány

és a törvények fölé emelkedhessék. A résztvevők egyetértettek abban, hogy nyilvánosan működő, demokratikusan megválasztott, csak a választóiknak felelős parlamentre van szükség. A szocialista politikai rendszer demokratikus reformja érdekében javasoljuk: (1) Az Országgyűlés alkosson új, demokratikus választójogi törvényt; az ennek alapján megválasztandó Országgyűlés dolgozzon ki új alkotmányt; az alkotmány fejezze ki a társadalomban létrejött változásokat, küszöbölje ki a jelen alkotmány ellentmondásait, tisztázza az állam és a párt közjogi viszonyát, tételesen sorolja fel az állampolgárok személyes és politikai jogait és ezek garanciáit, rendelkezze alkotmánybíróság felállításáról.

(2) Kívánatosnak tartjuk már a jelenlegi Országgyűlés működésében is a következő reformokat:

1. A törvényhozási jogok gyakorlása és a végrehajtás ellenőrzése érdekében az Országgyűlés működése legyen folyamatos.

2. A párt vezető testületei hozzák nyilvánosságra a törvénytervezetekkel kapcsolatos javaslatokat és véleményüket.

3. A parlamenti nyilvánosságot és a képviselők interpellációs és javaslattevő jogát korlátozó szabályokat és gyakorlatot el kell törölni.

4. Az azonos véleményt valló képviselők egy-egy vita kapcsán egyedi jelleggel is, folyamatos működés alapján is parlamenti frakciókat alakíthassanak.

5. Intézményesíteni kell a kormány programja és politikája, illetve egyes miniszterek fölötti bizalmi szavazást; a bizalmi szavazás és a személyi választások titkosak legyenek; bármely képviselő kezdeményezhesse a bizalmi szavazást.

6. Meg kell teremteni a feltételeit annak, hogy a képviselők hivatásszerűen is elláthassák képviselői megbízatásukat; képviselői feladataik ellátásához képviselői irodát és szakértőkből álló döntéshozókészítő stábot tarthassanak fenn. Ennek anyagi és szervezeti előfeltételeit egyenlően kell biztosítani minden képviselő számára.

7. A parlamenti ülések és a bizottsági viták jegyzőkönyvét gyorsított eljárásban teljes egészében nyilvánosságra kell hozni.

Végül pedig a Magyar Demokrata Fórum előkészítő bizottságot fog fölkeríteni a demokratikus parlament elveinek és működésének kidolgozására.

A Magyar Demokrata Fórum szervezői egyebek között: Csoóri Sándor, Csurka István, Für Lajos, Kiss Gy. Csaba és Lezsák

Sándor. Emlékeztessünk továbbá arra, hogy az első (lakitelki) összejöveten Pozsgay Imre – akkor még csak a Népfront főtitkára – is jelen volt és bátorító beszédet mondott.

1988 első felében a MDF több nyilvános vitát rendezett a budapesti Jurta színházban.

Egy esztendővel az első lakitelki találkozót követően, szombaton hivatalosan is kimondta megalakulását a *Magyar Demokrata Fórum*. A Bács-Kiskun megyei helységben megtartott tanácskozáson mintegy háromszázhetven író-költő, történész, politológus, színész, döntően a szellemi élet képviselői vettek részt. A késő estébe nyúló vitán elfogadták a Magyar Demokrata Fórum ideiglenes alapszabályát.

Az MDF alapelve egyebek között rögzíti, hogy a mozgalom forrásának a tavalyi *Lakitelki Nyilatkozatot* tartja, amelyet követően – minimális nyilvánosság mellett – több fontos kérdésben tartottak tanácskozást. Az MDF a magyarság veszélyeztetettségét, a társadalmi válságokat észlelve felelős demokratikus szellemi-politikai mozgalommá, független társadalmi szervezetté nyilvánítja magát.

Mindez mit jelent? A tanácskozás egyik szünetében megtartott nemzetközi sajtótájékoztatón a Népszabadság, valamint a Reuter tudósítója is fölvetette a kérdést: meddig terjed a függetlenség, s máris burkoltan nem pártot alapítottak-e a résztvevők? A válasz szerint a Magyar Demokrata Fórum hovatartozását illetően nem fogadja el sem a kormánypártiságot, sem az ellenzékliséget, s meg akarják őrizni minden értelmes, tisztességes kezdeményezés számára nyitottságukat, koalíciós jellegüket. Dokumentumalk is rögzítik, hogy az alkotmányosság keretei között a törvényesség megtartásával, ugyanakkor a teljes nyilvánosság előtt kívánják a mozgalmat kiterjedélyesíteni. Bár országgyűlési képviselőket is kívánnak állí-

tani, továbbá részt vesznek a helyi választásokon is, politikai önkorlátozásként mégsem kívánnak harcba szállni a hatalomért. A politika irányítóival, képviselőivel a függetlenség és az egyenjogúság alapján kívánnak tárgyalni, nehogy a mélyülő válság a társadalom szétszakadásához, nemzeti tehetetlenséghez vezessen. Mindebből következően az MDF Magyarországon fontosnak tartja a többpártrendszer kialakulását, ám jelen körülmények között nem kívánnak párttá szerveződni.

A nemzetközi sajtótájékoztatón bejelentették azt is, hogy több éves elutasítás után megkapták a lapengedélyt, a politikailag független *Hitel* című, kéthetenként húszezer példányban megjelenő folyóirat megindítására. A szerkesztőbizottság elnöke Csoóri Sándor, a folyóirat főszerkesztője Bíró Zoltán. Az első szám a tervek szerint novemberben jelenik meg.

A dokumentumok fölötti vitában egyetértés alakult ki a Magyar Demokrata Fórum további terveit illetően. E szerint megkezdődik a tagfelvétel, s amint a létszám eléri a tízezret – de legkésőbb egy év múlva – az MDF megtartja első országos kongresszusát. Szintén lényeges bejelentésként hangzott el, hogy máris megalakultak az első helyi szervezetek: *Lakitelken, Kiskunmajsán, Miskolcon, Szegeden és Csepelen* felelős szervezők irányítják a csoportok munkáját.

Magyar Nemzet

Hétfő, 1988. szeptember 5.